

Vogels kijken langs De Digitale Snelweg

Nummer 55

Peter Meijer

Goudvinken

Eind 2004 en begin 2005 werden wij geconfronteerd met de zogenaamde 'Trompettergoudvinken'. Ook in het Robbenoordbos in de Wieringermeer waren deze vogels aanwezig. Hun trompetterende geluidjes waren heel kenmerkend. In het najaar van 2005 werden er opnieuw Goudvinken met trompetgeluidjes gehoord. Zijn dit andere vogels dan de Noordse? Jan Hein van Steenis geeft zijn idee daarover in een e-mailtje van 11 november 2005. 'Die Trompettergoudvinken zijn in ieder geval niet onze broedvogels, al is er eerder opgemerkt dat ook onze broedvogels trompetgeluiden kunnen maken. Dat doen ze slechts bij uitzondering. Als onze Goudvinken het geluid (massaal) hadden overgenomen, hadden er tijdens de dispersie van Nederlandse vogels meteen trompetters gehoord moeten zijn. De eerste melding dit najaar was op 27 oktober 2005. In België mogelijk al op 16 oktober en er is ook één opvallende septemberwaarneming. De geluiden van de trompetters zijn tijdens de invasie van 2001 op de band gezet en in Noord-Finland en in de Komi-republiek (een deelrepubliek van de Russische Federatie, red.) is het geluid 's zomers opgenomen. Niemand heeft eerder geopperd dat er Goudvinken bestonden die een raar geluid voortbrachten. Het is best mogelijk dat ze niet opgemerkt zijn, wat blijkt uit het feit dat sommige vogelaars helemaal niet verbaasd waren over het feit

Goudvink *Pyrrhula pyrrhula*.

Foto: J. Visser.

dat Goudvinken vreemde geluiden konden produceren!'

Dat het geluid in Noord-Finland is gehoord, toont volgens Van Steenis aan dat een aanzienlijk deel van de taigabroeders wel eens trompetgeluiden maakt. Dan hoeven wij ons er niet over te verbazen dat er tijdens een grote invasie zoveel worden gehoord. Overigens is het wel leuk dat ook mensen die zich niet wagen aan het onderscheiden van grote en kleine Goudvinken, nu 'buitenlandse' Goudvinken kunnen herkennen. Het toont in elk geval aan dat de trek van Goudvinken zeker niet alleen betrekking hoeft te hebben op dispersie van lokale broedvogels, al is deze dan in Oost-Nederland vaak sterker dan in het westen.

Wietze Janse vraagt zich af of de 'Trompettergoudvinken' de Noordse zijn die een geluid hebben leren imiteren? Norman van Swelm reageert: 'Voor zover bekend zijn Noordse Goudvinken *Pyrrhula p. pyrrhula* nooit in zo groten getale in ons land waargenomen als de trompetters vorig jaar. Het geluid verbaasde niet alleen Nederlandse en Belgische vogelaars maar was ook onbekend bij de Zweden en de Finnen. Intussen is er meer bekend over de herkomst. Het geluid blijkt te zijn opgenomen in de Russische Komi-republiek en een vriend kende het geluid van de taiga langs de rivier de Pechora. Daarom stel ik voor deze vogels niet langer Noords te noemen maar Russisch, ook al zijn er tot dusver geen verschillen in het kleed gevonden'.

Wat is de oorzaak van hun plotselinge verschijning? Is er een verband met de enorme invasie Pestvogels vorig jaar, waar zelfs Japanse Pest-

vogels tussen vlogen? Wietze suggereert min of meer dat het geluid van de Russische Goudvink *Pyrhula p. musicus* door middel van imitatie als een geluidsgolf over Europa stroomt. Het is niet te hopen voor de Russen, want het zou dan kunnen dat de golf terugkeert. Stel je voor dat volgend voorjaar de Russische wouden galmen: 'We are the champions, weee are the champions, weeeeeee are the champions, enzovoort...'

Geert Groot Koekamp reageert op Jan Hein van Steenis: 'De verspreiding van 'Trompetgoudvinken' is zeker niet beperkt tot de taiga. Ook zuidelijker, in en om Moskou, maken zowel broedvogels als (ook dit najaar weer talrijke) trekkers het voor West-Europese oren minder vertrouwde geluid'.

En wat dan te doen met de mededeling van Frank Neijts? Hij wijst op: 'Oskar en Käthe Heinroth die in de jaren tussen de twee wereldoorlogen vrijwel alle in Midden-Europa voorkomende (broed-) vogelsoorten van ei tot volwassen vogel handmatig hebben grootgebracht, teneinde hun ontwikkeling te bestuderen. Daaruit resulteerde een monumentaal werk 'Die Vögel Mitteleuropas' dat in de jaren zestig van de vorige eeuw werd herdrukt. In een hiervan afgeleid werkje 'Die Gefiederte Meistersänger' behandelen de Heinroths een aantal (zang-)vogels speciaal met betrekking tot hun geluiden. Bij de Goudvink zeggen zij nadrukkelijk dat naar hun ervaring bij deze soort (en onder andere ook bij de Putter) in tegenstelling tot vele andere vogels, zelfs de lokroep moet worden aangeleerd!'

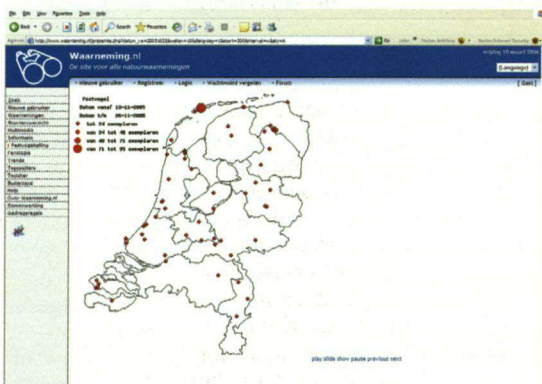
Oskar haalt voorbeelden aan van met de hand grootgebrachte vogels die zonder hun eigen soort te kunnen horen, geluiden van andere soorten als lokroep gingen gebruiken en nimmer de oorspronkelijke. En dan komt er een mededeling van Stevan Wytema. Van een vogelaarster uit Oosterbeek

hoorde hij dat bij haar in de buurt in 2005 een paartje Goudvinken gebroed heeft, waarvan één van de vogels het trompettergeluid maakte. Zij dacht dat dit een Noordse Goudvink was. Of dit het mannetje was, kon zij niet vaststellen. De problematiek van de Noordse Goudvinken en hun trompettergeluid is nog lang niet opgelost. Een leuk onderwerp voor een gedegen onderzoek. Wie het geluid wil horen, kan terecht op de website van Rombout de Wijs: <http://www.home.zonnet.nl/myotis/trompet2.mp3>.

Fats Dominomus

Heeft u het condoleanceregister <http://www.dodemus.nl/> nog getekend? U hoeft zich daarvoor niet te schamen, want velen waren u voor of volgden, althans tot half november 2005. Daarna was de hype weer over. Onze dominomus trok ook internationale belangstelling. De mus werd zelfs gerapporteerd door CNN! Ook 'USA Today' maakte melding van dit drama. Zij schreven dat er mogelijk een vervolging komt van de dader: http://www.usatoday.com/news/offbeat/2005-11-15-domino-bird_x.htm?csp=34. De Britse krant 'The Guardian' meldde de executie: <http://www.guardian.co.uk/animalrights/story/0,11917,1643542,00.html>.

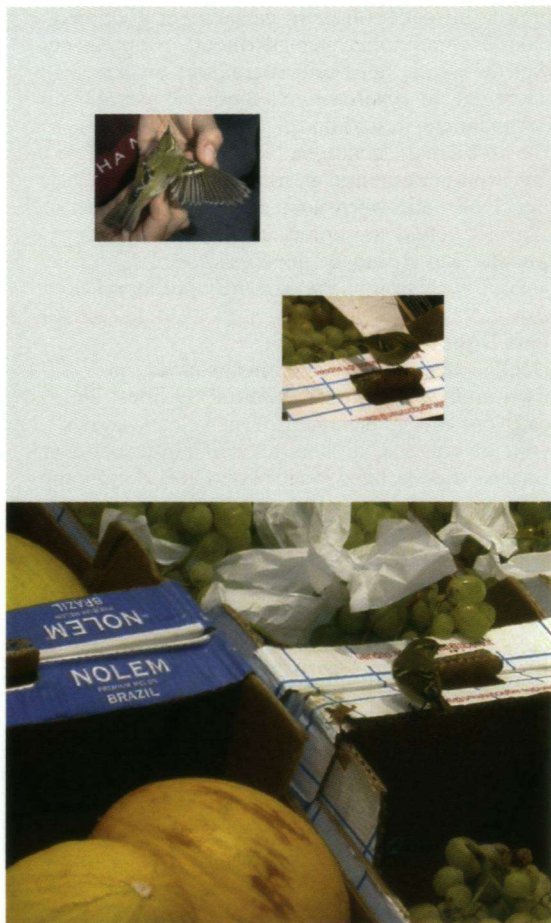
Begin januari 2006 werden duiven genoemd als stoorzender bij een recordpoging. Dit keer ging het om 35.990 op elkaar gestapelde champagneglazen. Deze moesten komen op de Horecava vakbeurs in de RAI en natuurlijk in het Guinness Book of Records komen.

Op de website Waarneming.nl is het verloop van de recente pestvogelinvasie te volgen.

Winkelen en vogels kijken: dat kan samen!

Wie graag naar vogels kijkt, kan het overkomen dat er plotseling in een winkel een bijzondere soort te zien is. Bijvoorbeeld een Bladkoning *Phylloscopus inornatus* in een supermarkt in Spanje. Zie: <http://www.rarebirdspain.net/>

Op de bovenstaande foto's is de Bladkoning *Phylloscopus inornatus* te zien die was terechtgekomen in een supermarkt van Carrefour bij Cádiz. Foto's: Ernest García

arbsr511.htm. De vogel werd ontdekt in de Carrefour-supermarkt in Los Barrios, Algeciras bij Cádiz. Het bleek dat deze daar al enkele dagen aanwezig was. De vogel werd door Ernest F.J. García gefotografeerd. Het management van de supermarkt vroeg ringers de vogel te vangen en vrij te laten, wat lukte.

Op de vraag of meer mensen wel eens iets dergelijks hebben meegemaakt, kwamen enkele antwoorden. Op 24 januari 1989 zag een mevrouw in de tuin van haar huis in Larkfield in Kent (Groot-Brittannië) een vreemde vogel. Zij maakte er een tekening van en haar man fotografeerde het beest ook nog. Op 7 februari werd dezelfde vogel gezien in de bossen rondom een parkeerplaats bij de Tesco-supermarkt in Larkfield. Het bleek een Geelvluegelzanger *Vermivora chrysoptera* te zijn. De vogel trok duizenden vogelaars en bleef tot 9 april 1989 ter plaatse. Je kunt het er wel even

benaauwd van krijgen dat de soort pas op 7 februari kon worden vastgesteld, want het betrof een eerste waarneming voor het West-Palearctische gebied!

Rob Robinson meldt dat er begin november 2005 een Moeras-sneeuwhoen *Lagopus lagopus* gevangen werd in een Finse supermarkt. Deze vogel werd weer vrijgelaten.

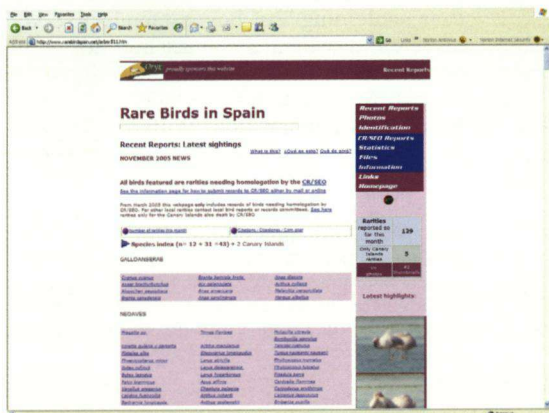
Vogels van de Zeeuwse Delta

Allerlei gegevens over de vogels in de Delta vindt u in een rapport dat u kunt downloaden via: <http://www.rikz.nl/thema/ikc/rapport2005/index.html>. Het is een PDF-bestand. Heel veel informatie over de ontwikkeling van zoogdieren en vogels vindt u er in. De auteurs verdienen het dat er veel meer vanuit dit rapport in reguliere vogelbladen te vinden is. Vragen over de Strandplevier, de voor- of achteruitgang van de Scholekster, het aantal Geoorde Futen, enzovoort zijn in dit rapport te vinden. Ook de vorige rapporten zijn beschikbaar en bevatten veel wetenswaardigheden.

Flora en Faunawet

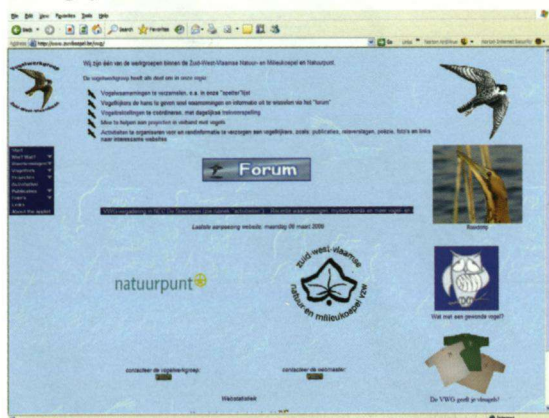
Goed dat er politie is met hart voor de natuur. De persberichten, die Henri Bouwmeester stuurde, zijn daar een voorbeeld van, of toch niet helemaal? 'Man aangehouden voor uitzetten van tamme Fazanten. De Algemene Inspectiedienst (AID) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft in de gemeente Sint-Anthonis (N.-Br., red.) een man aangehouden die tamme Fazanten uitzette voor de jacht. In de auto van de verdachte werden een dertigtal Fazanten aangetroffen, terwijl er al vijf Fazanten waren uitgezet. Tegen de man is proces-verbaal opgemaakt wegens overtreding van de Flora en Faunawet'.

In Nederland is het verboden wild uit te zetten voor de jacht. Samen met de politie van Brabant-Noord

Op de website Rechtspraak.nl vindt u informatie over onder andere het rapen van Kievitseieren.

kwam de AID de man op het spoor. Hij werd 's ochtends voor zonsopgang op heterdaad betrapt. Op dat moment was hij bezig met het uitzetten van de Fazanten waarop later op de dag zou moeten worden gejaagd. De man verklaarde dat hij de Fazanten de dag daarvoor in België had opgehaald bij een fokkerij. Uit zijn verklaring kwam verder naar voren dat hij met regelmaat tijdens het jachtseizoen Fazanten uitzet ten behoeve van de jacht. De in beslag genomen Fazanten zijn ondergebracht bij een opvangadres. In een eerder persbericht van het ministerie van LNV staat: 'De Woelrat en de Fazant worden per 1 april 2006 aan de provinciale vrijstellingslijst toegevoegd. Voorwaarden voor het plaatsen van dieren op de provinciale vrijstellingslijst zijn dezelfde als die voor de landelijke vrijstellingslijst maar met het verschil dat de soorten niet landelijk maar in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanrichten'. Dus als die man

Op de pagina's van de vogelwerkgroep van de Zuld-West-Vlaamse Natuur- en Milieukoepel en Natuurpunt kan men ook informatie vinden over Barmisijen.

nou slim was geweest en gewoon had gezegd dat hij die Fazanten aan het vangen was ter voorkoming van belangrijke schade... dan had hij een schouderklopje gekregen! Laat dit unieke en zeldzame heterdaadje bij een bezwaar tegen de vrijstelling maar als voorbeeld aangehaald worden om aan te tonen dat de mensen van wie verwacht wordt dat zij schade voorkomen, zelf deze schade bewust in de hand werken. 'Ze zullen het wel een incident noemen,' aldus Henri Bouwmeester.

Kievitseierenrapen in de rechtspraak

Het blijft verboden deze eieren te rapen. Wie meer hierover wil lezen, kan dit doen op: <http://www.rechtspraak.nl>. Men kan daar ook de complete uitspraak vinden onder: http://zoeken.rechtspraak.nl/zoeken/dtluitspraak.asp?searchtype=lijn&lijn=AU7591&u_lijn=AU7591 Faunabescherming en Vogelbescherming Nederland hebben dus succes gehad. Gefeliciteerd.

Websites

Wie een en ander wil weten over vogels in Brabant kijkt op: <http://groups.yahoo.com/group/vogels-inbrabant>. De nieuwsgroep is bedoeld om geïnteresseerden op de hoogte te brengen van de activiteiten van Vogels In Brabant (VIB) en om informatie uit te wisselen over vogels, vogelwaarnemingen, vogelonderzoek en vogelbescherming. Aanmelden kan per e-mail via: vogelsinbrabant@yahoo.com. Het jaarverslag van de vogelringgroep op Vlieland vindt u op: <http://www.xs4all.nl/~holmerv/jaarverslagen.htm>.

Dat er weer een invasie van Pestvogels was, zal niemand kunnen zijn ontgaan. Op de website <http://www.waarneming.nl> is te volgen hoe deze invasie verliep. Ga daartoe naar: <http://>

www.waarneming.nl/presentie.php?datum_va=20051022&weken=10&diergroep=1&soort=306&interval=w&akt=A.

Zeevogels hebben de interesse van velen. Julian Bell uit Noorwegen wil via zijn website aandacht besteden aan de trek van zeevogels. Ga daartoe naar: <http://www.naturalbornbirder.com/>. Via verschillende links kunt u naar allerlei plekken voor de kust in Europa. Voor determinatie van Barmsijzen zie: <http://www.zwvlkoepel.be/vwg/>.

Mocht u mij op zaken willen attenderen of

naar aanleiding van bovenstaande willen reageren, dan kunt u contact met mij opnemen.

■ P.C. Meijer, Mossel 16, 1775 JB Middenmeer, (0227) 50 35 59, e-mail: meijerpc@quicknet.nl.

Mijn website vindt u op: <http://members.tripod.com/pcmeijer/index.html>. Via de link *het Vogeljaar* surft u naar de startpagina van De Digitale Snelweg, websites van vogelaars en vogelorganisaties. Zowel de links uit de afgelopen afleveringen als die van de nog komende afleveringen vindt u er. Links die niet meer actief zijn, worden eens per jaar weggehaald.